

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 282-6534-8 ต่อ 133

ที่ กษ 0406/12491

วันที่ 17 ตุลาคม 2533

เรื่อง คำแนะนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์

พนักงานสหกรณ์

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการกองทุกกอง

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดทำร่างระเบียบสหกรณ์ ว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ (ระเบียบ 311) โดยแก้ไขปรับปรุงขึ้นใหม่จากร่างระเบียบ 320 เดิมและส่งให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ถือใช้ระเบียบนี้

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ ไว้ตามคำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ได้แนบทำมาด้วยนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่แนะนำสหกรณ์ที่ถือใช้ระเบียบนี้ให้มีการปฏิบัติทางบัญชีที่เป็นแนวเดียวกันต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**

(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับระเบียบของสหกรณ์
ว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์

.....

เพื่อให้การปฏิบัติทางบัญชีเหมาะสมและสอดคล้องกับสาระสำคัญในระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงเห็นควรให้สหกรณ์ที่มีการกำหนดระเบียบดังกล่าวขึ้นใช้ ถือปฏิบัติดังนี้ คือ

1. ความพร้อมของสหกรณ์ในการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์พนักงาน สหกรณ์ที่ประสงค์จะกำหนดให้มีระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงาน ควรกระทำต่อเมื่อสหกรณ์นั้นมีฐานะการเงินมั่นคงและมีเงินส่วนเหลือจากการทำธุรกิจปกติกับสมาชิกโดยทั่วไปของสหกรณ์เป็นที่เพียงพอแล้ว จึงจะมีความพร้อมในการแบ่งปันความช่วยเหลือไปให้แก่พนักงานของสหกรณ์ได้บ้าง

ในการนี้ ให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีการกำหนดระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงาน สหกรณ์ขึ้นถือใช้ให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานการสอบบัญชีด้วยว่าสหกรณ์มีความพร้อมในการช่วยเหลือสงเคราะห์พนักงานหรือไม่เมื่อพิจารณาเทียบกับความเพียงพอในการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกในระหว่างปีและความมั่นคงของฐานะการเงินของสหกรณ์ขณะนั้น

2. การพิจารณาเงินช่วยเหลือสงเคราะห์พนักงาน ตามหลักการในระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ดังกล่าว สหกรณ์จะจ่ายเงินยืมเพื่อสงเคราะห์พนักงานทั้งหลายได้ไม่เกินจำนวนเงินที่คำนวณจากยอดคงเหลือตามบัญชีต่าง ๆ ในข้อ 3.(1) ถึง (4) รวมกัน

3. บัญชีที่เกี่ยวข้อง

(1) “บัญชีทุนสะสมเพื่อวงเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงาน” ใช้บันทึกรายการเงินที่สหกรณ์โอนจัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีเพื่อกันเป็นวงเงินสำหรับการสงเคราะห์พนักงาน ยอดคงเหลือของบัญชีนี้จะแสดงในงบดุลหัวข้อทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม หากสหกรณ์เห็นว่าวงเงินที่จะให้พนักงานสหกรณ์กู้ยืมซึ่งคำนวณได้จากบัญชีอื่นนอกเหนือจากบัญชีนี้นี้เพียงพอแล้ว ให้สหกรณ์โอนปิดบัญชีทุนสะสมเพื่อวงเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานนี้เข้าบัญชีเงินสำรองต่อไป

(2) “บัญชีเงินสะสมพนักงาน” ใช้บันทึกรายการเงินฝากสะสมของพนักงานที่สหกรณ์หักไว้เป็นปกติตามระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้าง ยอดคงเหลือของบัญชีนี้นี้จะแสดงในงบดุลภายใต้หัวข้อหนี้สินอื่น

(3) “บัญชีเงินรับฝากประจำจากพนักงาน” ใช้บันทึกรายการเงินรับฝากจากพนักงาน ซึ่งสหกรณ์ทำโครงการไว้เฉพาะเพื่อกองทุนสงเคราะห์ โดยให้บันทึกบัญชีแยกต่างหากจากบัญชีเงินรับฝากประจำที่สหกรณ์รับฝากสมาชิกทั่วไป ยอดคงเหลือของบัญชีนี้จะแสดงในงบดุลภายใต้หัวข้อหนี้สินหมุนเวียน โดยแสดงแยกเฉพาะออกจากรายการเงินรับฝาก เพื่อให้เห็นชัด

(4) “บัญชีเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงาน” ใช้บันทึกรายการรับเงินอุดหนุน เงินบริจาค เงินช่วยเหลือ หรือเงินอื่นใดที่ได้รับจากบุคคล องค์กร หรือสถาบันเพื่อกองทุนสงเคราะห์ รวมทั้งใช้บันทึกการดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกองทุนสงเคราะห์ อาทิเช่น ค่าตอบแทนและค่าปรับที่ได้รับจากพนักงานผู้ยืม ฯลฯ ยอดคงเหลือของบัญชีนี้จะแสดงในงบดุลภายใต้หัวข้อหนี้สินอื่น โดยให้แสดงต่อจากรายการเงินสะสมพนักงาน

อนึ่ง ถ้าสหกรณ์ประสงค์จะจัดสรรเงินเฉลี่ยคืนให้กับพนักงานที่ร่วมกิจกรรมกับเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงาน ให้โอนจัดสรรจาก “บัญชีเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงาน” นี้แทนการจัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ทั้งนี้การคำนวณเงินเฉลี่ยคืนควรคิดจากยอดดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกองทุนฯ ในระหว่างปี อันได้แก่ค่าตอบแทนและค่าปรับที่ได้รับจากพนักงานเท่านั้น

(5) “บัญชีลูกหนี้เงินยืมพนักงาน” ใช้บันทึกรายการที่สหกรณ์จ่ายเงินยืมเพื่อเป็นการสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่พนักงาน โดยบันทึกพนักงานผู้ยืมไว้เป็นลูกหนี้ของสหกรณ์ ยอดคงเหลือของบัญชีนี้จะแสดงในงบดุลหัวข้อลูกหนี้อื่น

ทั้งนี้ ให้สหกรณ์จัดทำบัญชีย่อยเพื่อเป็นรายละเอียดประกอบบัญชีแยกประเภท (2) , (3) และ (5) ที่ระบุไว้ข้างต้นด้วย

.....

ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด

ว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์

พ.ศ.....

เพื่อเป็นการช่วยเหลือและสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ให้สามารถกู้ยืมเงินไปใช้จ่ายได้เมื่อเกิด
ความจำเป็น อันจะช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของพนักงานสหกรณ์ ที่ประชุม
คณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่.....วันที่.....กำหนดระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนสงเคราะห์
พนักงานสหกรณ์ โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วยเงินกองทุน
สงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ พ.ศ.....”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันที่.....

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

(1) “พนักงานสหกรณ์” หมายถึง พนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ตามระเบียบของ
สหกรณ์ว่าด้วยพนักงานและลูกจ้าง และ “คณะทำงาน” รับเข้าร่วมกิจกรรมเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงาน
สหกรณ์ตามระเบียบนี้

(2) “คณะทำงาน” หมายถึง คณะทำงานผู้บริหารเงินกองทุนพนักงานสหกรณ์ตามข้อ 5
ของระเบียบนี้

(3) “เงินกองทุนสงเคราะห์” หมายถึง เงินกองทุนสงเคราะห์ของพนักงานสหกรณ์
ตามข้อ 4 ของระเบียบนี้

ข้อ 4. เงินกองทุนสงเคราะห์ คือเงินที่สหกรณ์จัดไว้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงานและลูกจ้างของ
สหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์จัดหามาจากเงินที่อยู่ในความรับผิดชอบของสหกรณ์ทุกประเภท ยกเว้นเงินที่เบิกจาก
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตามสัญญากู้ยืม หรือเงินที่สมาชิกส่งชำระคืน
เงินกู้ซึ่งสหกรณ์ได้จ่ายจากเงินที่กู้ยืมจาก ธ.ก.ส. หรือเงินอื่น ๆ ที่ผูกพันสหกรณ์ให้สหกรณ์นำไปใช้เพื่อ
กิจการใดโดยเฉพาะ

วงเงินของ “เงินกองทุนสงเคราะห์” นั้นให้จำกัดการเบิกจ่ายได้ไม่เกินจำนวนที่คำนวณรวม
จากยอดเงินต่าง ๆ ดังต่อไปนี้รวมกัน

(1) เงินที่สหกรณ์จัดสรรจากกำไรสุทธิเพื่อกองทุนสงเคราะห์

(2) เงินฝากสะสมของพนักงานสหกรณ์ ที่สหกรณ์หักไว้ตามระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วย
พนักงานและลูกจ้าง

/(3) เงินรับฝาก...

(3) เงินรับฝากประจำที่สหกรณ์ทำโครงการไว้เฉพาะเพื่อกองทุนสงเคราะห์

(4) เงินอุดหนุน เงินบริจาค เงินช่วยเหลือ หรือเงินอื่นใดที่ได้รับจากบุคคล องค์กรหรือสถาบันเพื่อกองทุนสงเคราะห์

(5) ดอกผลที่เกิดจาก “เงินกองทุนสงเคราะห์”

ข้อ 5. ให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานจากกรรมการดำเนินการและพนักงานสหกรณ์ขึ้นคณะหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และเลขานุการ โดยให้ตัวแทนของพนักงานเป็นเลขานุการ

ตัวแทนของพนักงานสหกรณ์นั้นให้เลือกตั้งมาจากการประชุมของบรรดาพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ โดยให้ผู้จัดการมีหนังสือแจ้งผลการเลือกตั้งตัวแทนพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์

ให้คณะกรรมการดำเนินการมีการพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานทุกปีในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการครั้งแรกหลังวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ กรณีที่มีตำแหน่งใดในคณะทำงานว่างลงระหว่างปีหรือคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าสมควรแต่งตั้งคณะทำงานใหม่ทั้งคณะหรือรายตัวก็สามารถกระทำได้

ข้อ 6. ให้สหกรณ์จัดให้มีการบันทึกรายการเงินกองทุนสงเคราะห์ ไว้โดยเฉพาะเพื่อควบคุมการรับจ่ายและยอดเงินคงเหลือ

ข้อ 7. การจ่ายเงินกองทุนสงเคราะห์ ให้จ่ายเงินกองทุนสงเคราะห์เพื่อเป็นเงินยืมแก่พนักงานสหกรณ์ ซึ่งนำไปใช้จ่ายเฉพาะวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อซื้อหรือสร้าง หรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย
- (2) เพื่อซื้อยานพาหนะอันจำเป็นและเหมาะสมแก่ฐานะ
- (3) เพื่อการศึกษาบุตร
- (4) เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในครอบครัว

การจ่ายเงินกองทุนสงเคราะห์ นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวให้อยู่ในดุลยพินิจและความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ และให้คณะกรรมการดำเนินการรายงานการจ่ายดังกล่าวให้ที่ประชุมใหญ่ทราบในโอกาสแรกที่พึงกระทำได้

ข้อ 8. ให้ประธานคณะทำงานเป็นผู้มีอำนาจลงชื่อ การอนุมัติเงินยืมตามที่คณะทำงานได้พิจารณาอนุมัติและในสัญญาเงินยืมของพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์

ข้อ 9. การยืมเงินกองทุนสงเคราะห์ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ผู้ประสงค์ยืมเงินยื่นหนังสือยืมเงินตามแบบที่กำหนดผ่านผู้บังคับบัญชาของตนและผู้จัดการสหกรณ์ถึงคณะทำงาน

(2) คณะทำงานพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่ไม่เกิน.....เท่าของเงินเดือนบวกด้วยยอดเงินฝากสะสมของพนักงาน

(3) การจ่ายเงินยืมแก่พนักงานสหกรณ์ ให้เป็นไปตามลำดับก่อนหลังของการยื่นหนังสือสัญญายืมเงิน หรือจ่ายตามลำดับความจำเป็นของผู้ยืม โดยอยู่ในดุลยพินิจของประธานคณะทำงาน

ข้อ 10. ค่าตอบแทนเงินกองทุนสงเคราะห์ ให้คิดค่าตอบแทนจากผู้ยืมในอัตราร้อยละ.....ต่อปี

การคำนวณเวลาให้คำนวณเป็นรายเดือน เศษของเดือนไม่เกิน 15 วัน ให้คิดเป็นครึ่งเดือน หากเกิน 15 วัน ให้คิดเป็นหนึ่งเดือน

ข้อ 11. การส่งชำระเงินยืม พนักงานสหกรณ์ที่ยืมเงินไปตามระเบียบนี้ให้ส่งชำระเงินยืมเป็นงวดรายเดือนพร้อมค่าตอบแทนให้เสร็จสิ้นภายในไม่เกิน.....งวด

หากผู้ยืมต้องออกจากสหกรณ์ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ผู้ยืมต้องชำระหนี้โดยพลัน หากไม่สามารถชำระหนี้เงินยืมได้สหกรณ์ต้องหักเงินที่ผู้ยืมพึงได้รับจากสหกรณ์ หรือเรียกจากหลักประกันความรับผิดชอบของพนักงานสหกรณ์ผู้นั้นได้

ข้อ 12. หลักประกันเงินยืมให้คณะทำงานพิจารณาเรียกหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง (ไม่เกี่ยวกับหลักประกันการทำงานในฐานะพนักงานสหกรณ์) ดังนี้

(1) อสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนจำนองได้ ที่ปลอดภาระจำนองเป็นหลักประกัน โดยให้คณะทำงานสอบสวนพิจารณาจนเป็นที่พอใจว่า ทรัพย์สินนั้นมีราคาประเมินไม่น้อยกว่า 2 เท่าของจำนวนเงินยืม

(2) พนักงานสหกรณ์ในสหกรณ์อย่างน้อย 2 คน โดยมีสัญญาค้ำประกันตามแบบที่สหกรณ์กำหนด ยื่นพร้อมกับหนังสือยืมเงิน

พนักงานสหกรณ์คนหนึ่งค้ำประกันผู้ยืมได้ไม่เกิน 2 คน

เมื่อผู้ค้ำประกันออกจากสหกรณ์ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ผู้ยืมต้องจัดหาผู้ค้ำประกันใหม่หรือจัดหาหลักประกันอื่นให้เสร็จสิ้นก่อนที่ผู้ค้ำประกันเดิมจะออกจากสหกรณ์ หากผู้ยืมเพิกเฉยถือว่าผู้ยืมผิดสัญญา สหกรณ์มีสิทธิเรียกให้ผู้ยืมชำระเงินคงค้างทั้งสิ้นคืนได้

ข้อ 13. หากผู้ยืมมีความประสงค์ขอยืมใหม่ ต้องปรากฏว่าการส่งชำระเงินยืมตามสัญญาเดิมแล้วไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง โดยในสัญญาใหม่ให้ยืมแบบรวมหนี้

/ข้อ 14...

ข้อ 14. ค่าปรับ กรณีผู้ยืมผิดสัญญาส่งคืนชำระเงินยืม ให้เรียกค่าปรับในอัตราร้อยละ.....ต่อปี
ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่ผิดสัญญา

ข้อ 15. ให้ประธานกรรมการดำเนินการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่.....

.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....

ที่ประชุมใหญ่ให้ความเห็นชอบตามรายงานการประชุมใหญ่

ครั้งที่.....วันที่.....